

razvija jako zanimivo in slikovito. Kljub nekaterim ekstravagancam se upam ta Lajovičev mešani zbor še vedno imenovati izredno krasen, in sem prepričan, da bo prejalislej prodril z najsijajnejšim uspehom.

Stanko Premrl.

Janko Leban: **Zbirka cerkvenih pesmi** za mešani zbor in z enim samospevom. V Ljubljani 1910. Založila Katoliška Bukvarna. Cena partituri K 1'40, glasovi à 20 vin. — Pesmi so vse brez izjeme preproste v konceptiji in izdelavi, lahke za izvajanje, obenem pa prav čedne in korektne ter cerkve dostojne.

P. Angelik Hribar: **Obhajilne pesmi** za mešani zbor. Drugi natis. V Ljubljani 1910. Založila Katoliška Bukvarna. Cena partituri in štirim glasovom K 3'60; pos. glasovi à 40 vin.

P. Angelik Hribar: **Adventne in božične pesmi** za mešani zbor. Drugi natis. V Ljubljani 1910. Založila Katoliška Bukvarna. Cena partituri in štirim glasovom K 4'80; pos. glasovi à 60 vin. Obe zbirki naj bodeta našim cerkvenim zborom prav toplo priporočeni.
S. P.

Mladim literatom.

I.

Svetlo trozvezdje ruske poezije: Puškin—Lermontov—Koljčov — gotovo poznate. Ali pa tudi veste, v kakšni okolici so se razvijali ti trije geniji? Prva dva sta že v prvi mladosti imela priliko, seznaniti se z vso tedanjo omiko; na licejih sta poslušala francoske profesorje, v salonih sta že zgodaj spoznala, kako živi visoka družba. A Koljčov? Mislim, da ga ni zlepa v svetovnem slovstvu pesnika, ki bi mu bila vsa okolica tako sovražna, tako neugodna, kakor njemu. Poslušajte:

Aleksej Vasiljevič Koljčov se je rodil l. 1809. v mestu Voronježu (ob Donu). Rojenice so mu vdihnile v dušo pesniškega duha in — odšle. Dete s pesniškim duhom je ostalo zapuščeno. Pri večini pesnikov in leposlovnih pisateljev vidimo, da so jim v detski dobi, ko se duh jame razvijati, pripovedovali pravljice očetje ali matere ali babice. (Puškinu pestunja, Goetheju mati, — prim. pri nas: Valjavcu stara mati, J. Jurčiču ded itd.). Koljčov pa ni imel nikogar, ki bi bil dajal hrane koprneči fantaziji dečkovi; kajti oče je bil živinski in lesni trgovec in samo trgovec in v celi hiši ni imel nihče časa za bajke in povesti. Kako lepo je preprosti Horacijev oče v stari Venuziji učil svojega sina živeti, brzdati se, opazovati nespametno počenjanje raznih ljudi; — na Koljčova tudi v tem oziru ni vplivala rodbina nič: videl je povsod le dobičkaželjnost in sirovost. Kaj čuda torej, če je dečka gnalo srce vun v stepe, v gozdove, kjer je brodil po lužah in mokri travi (in se nekoč prehladil, da so mu še komaj rešili življenje)! Bil je nenavadno krepkega telesa; vsled tega je premagal vse zle posledice deške lehkomišelnosti. Nekoč je padel v najhujšem diru po stepi konju čez glavo in priletel na tilnik: tilnik mu je ostal celo življenje nekoliko upognjen, a hujšega ni bilo. — V 10. letu se je naučil brati od nekega seminarista v Voronježu: ko je črke le videl, jih je že vse poznal. Nato ga je oče dal v okrajno šolo; ker je deček že dobro čital, so ga deli takoj v drugi razred. Tu se je naučil še pisati in nekaj računati. Po štirih mesecih pa se je očetu-trgovcu zdelo, da sin že dovolj zna za vsakdanje potrebe in — vzel ga je iz šole. S tem je bila končana vsa dečkova šolska vzgoja! V tistih štirih mesecih se je naučil jako malo: o ruski slovni in pravopisu vse svoje žive dni ni imel pravih pojmov. Pa tudi drugače je bridko občutil nedostatke mladostne šolske vzgoje: strastno je n. pr. ljubil zgodovino, toda starega veka kar ni mogel umeti; za tiste večnolepe grške pravljice (Iliado, Odisejo, Argonavte i. dr.) je dovzetna le otroška fantazija in ker jih Koljčov ni čul v tistih letih, nikdar ni mogel umeti Homerja,

ki ga je skušal brati v Gnjeđičevem ruskem prevodu, pač pa je pozneje hitro umel Sekspirja — modernega poeta. — Nekaj mu je pa vendarle koristila tista šola: vzbudilo se mu je silno veselje do branja. Kar mu je oče podaril novcev, vse je znosil h knjigotržcu za knjige, v katerih so bile ruske narodne pravljice, kakor: Bova Kraljevič, Jeruslan Lazarjevič i. dr. Veselje do pravljic pa je prav gotov znak, da ima otrok fantazijo in dar za poezijo, piše življenjepisec Koljčova, V. Bjelinskij. Čitajoč narodne pravljice pa je deček Koljčov že začutil v sebi neki temen nagon, da bi tudi sam sestavil kaj podobnega. In to je drugi znak pesniške nadarjenosti: pesniška duša noče samo sprejemati, ampak hoče — in že zgodaj — tudi ustvarjati. (Saj poet pomeni v grščini tvoritelj, stvaritelj!) Podobno se javlja umetniški genij tudi pri drugih umetnostih: rajni bogoslovec Dobnikar (kdo še ne pomni njegovih ženialnih ilustracij v Dom in Svetu?) je kot otrok videl v cerkvi pri Sv. Katarini oltarje in takoj jih je na paši izkušal iz gline napraviti. (Prim. tudi Jurčičevo povest: Golida.) — Koljčova je oče vzel iz šole zato, da bi mu gonil črede volov in ovac iz raznih sejmišč preko stepe domov ali pa jih pasel v stepi; in tako je večino leta odslej prebil deček v neizmernih stepah. Pri nas vplivajo gorski velikani, divna jezera, šumi, ravna polja na dovzetno mlado dušo, tam je vplivala stepla s svojimi nočnimi ognji: ob njih je prenočeval pod milim nebom ali pa tudi cele dneve ni stopil s konja. Vtise, ki jih je dobival v nepregledni stepi, je porabil pozneje v svojih liričnih pesmih. — Na zimo se je vračal zopet domov, v mesto. Tu je sklenil tesno prijateljstvo s sinom nekega bogatega kupca, ki je imel vse polno knjig, zlasti francoskih romanov (v ruskem prevodu n. pr. Avgusta Lafontaineja). Prijatelj jih je našemu enajst do trinajstletnemu Koljčovu posojal; in pričela se je nova doba duševnega razvoja njegovega: naenkrat so pravljice izgubile zanj svoj čar, čital je le romane in — kakor prej pri bajkah — takoj začel v duhu snovati, kako bi sam ustvaril kaj podobnega. Vendar pa zapisal ni še nič. Po treh letih prijatelj-vrstnik umrje in Koljčov je zopet osamel; le lepo število knjig mu je ostalo za njim, ki jih je čital doma in v stepi, povsod. — Dotistihmal pesmi, stihov še ni čital. Nekega dne pa kupi v starini poezije Dmitrijeva. Pride domov in začne brati; videč pa, da je pesem, začne peti, kajti mislil je, da je vsaka pesem zato zložena, da se poje. Pesmice so napravile nanj silen vtis; mnogih se je naučil napamet in vzbudila se mu je nepremagljiva želja, da bi tudi sam ustvaril kaj podobnega. Toda kako? Videl je, da verzi gladko